

Religion och Sammanhang 1 och 2

Läroanvisning HTML, bearbetad text och bild

Verksnummer: 41071

Den här läraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den.

Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom att visuellt beroende innehåll omarbetas. Målet är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående som de övriga i klassen.

Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Svällpappersbilderna kan klibba ihop och den tryckta punktskriften, i exempelvis innehållsförteckning och nycklar, riskerar att plattas till om de förvaras liggande. Den tillfälliga lukten, som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta, hinner också avta tills de ska användas av eleven.

Har du frågor, eller vill dela med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok, mejla till anpassningsfunktionen@spsm.se.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Religion och sammanhang 1 och 2

Författare: Börge Ring

ISBN: 978-91-47-10793-3

Innehåll

Webbläsare	1
Generella förändringar av boken	2
Sidspecifika förändringar	3
Information till läsaren	5
Pedagogiska tips	6
Bildbeskrivningar	7

Webbläsare

En bok i HTML-format läses i ett webbläsarprogram. Tänk på att boken kan se olika ut i olika webbläsare. Det är viktigt att se till att boken fungerar innan eleven börjar använda den. Exempelvis kan matematiskt innehåll se olika ut och i vissa webbläsare fungerar det dåligt. Om den webbläsare ni har som standardwebbläsare inte fungerar kan ni behöva installera ett annat alternativ.

Får ni problem med webbläsare, kontakta SPSM.

Generella förändringar av boken

Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.

- Det finns en hel del bilder i boken och de flesta är bildbeskrivna (finns bifogade i detta dokument). Ibland har de beskrivits direkt i texten.
- Det finns många tabeller i boken. Vissa har strukits och ersatts av vanlig brödtext (se exempel i Sidspecifika förändringar).

Sidspecifika förändringar

Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar. Det kan också vara sidspecifika instruktioner till dig som lärare, till exempel att ta fram konkret material.

109

Tabellen har ersatts med:

Olika judiska högtider

(namn: tidpunkt, innehåll)

Påskan (Pesach): mars-april, uttåget ur Egypten

Veckohögtiden (Shavuot): maj-juni, lagen på Sinai berg

Nyårsdagen (Rosh Hashana): september, världens skapelse

Försoningsdagen (Jom Kipur): september,
försoning Gud och människor

Lövhyddohögtiden (Sukot): september-oktober, ökenvandringen

Tempelinvigningsfesten (Chanuka): december, befrielsen av templet

Purimfesten: februari, räddning från förföljelse)

229

Bildserien har ersatts med:

Tecknad serie med fyra textutor om Krishnas bravader. Krishna har blåaktig hy, långt svart hår och stora guldsmycken.

Ruta 1:

At Vrindavan.

Krishna omfamnar sin mor och tittar bedjande på henne.

Krishna: Mother, may I go with the others to graze the cattle?

Mor: You may, if you stay by Balarama's side.

Ruta 2:

In the evening.

Krishna står lutad mot ett träd. Några män sitter och vilar i närheten.

En man: Krishna, we are too tired to herd the cattle.

Krishna: Well, then, I'll herd the cattle from here.

Ruta 3:

Krishna took up his flute.

Krishna spelar flöjt för några herdor som vaktar en flock med vita kor.

En man: Such sweet music!

Ruta 4:

The Gopikas stopped their chores to listen to the melodious song of Krishna's flute.

Två kvinnor tittar lidelsefullt i riktning mot musiken.

En kvinna : His music fills me with a strange yearning.

231

Bild har ersatts med:

2000 e Kr Vishnuism, Shivaism, Shaktism

1500 e Kr Sikhism, Caitanya

1000 e Kr Teologen Shankara

500 e Kr

0 Yoga, Ramayana

500 f Kr Jainism, Bhakti, Mahabarata (Bhagavadgita)

1000 f Kr Meditation, Upanishaderna

1500 f Kr Byreligiositet, Fyra vedaböckerna

2000 f Kr Arierna

2500 f Kr Offer, Induskulturen

Tabellen har ersatts med:

1. Vedaböckerna
ca 1200 f Kr
Metod: offer viktig handling (offrandets/handlingens väg)
Frälsningsväg: karma-yoga
2. Upanishaderna
ca 800 f Kr
Metod: insikt med hjälp av meditation (insiktens väg)
Frälsningsväg: jnana-yoga
3. Bhagavadgita
ca 300 f Kr
Metod: kärlek och hängivenhet åt Gud, exempelvis Krishna (kärlekens väg)
Frälsningsväg: bhakti-yoga

Information till läsaren

Här finns information riktad till eleven om hur boken är anpassad. Denna text finns inte i elevens bok. Läs igenom informationen tillsammans med eleven.

- I boken finns det många bilder, främst färfoton. De står oftast i bildbeskrivningsrutor, men i vissa fall står de direkt i texten.

Lycka till!

Pedagogiska tips

I detta avsnitt hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

- Läs gärna **Till Läsaren** tillsammans med eleven, så att han eller hon vet vad som är specifikt med boken.
- Eleven med synnedsättning behöver mer tid till uppgifterna vilket även är viktigt att tänka på vid eventuella test eller prov.
- Två bilder i boken bygger på visuella intryck. På sida 168 ska eleven titta noggrant på en bild och sedan blunda. På s. 317 ska eleven låta ett snöre pendla över ett papper. Förklara båda bilderna ingående och gör sedan övningarna tillsammans med eleven.
- I boken finns det många kartor. De finns beskrivna i text (se bildbeskrivningsdokumentet), men kan även behöva kompletteras med svällpappersbilder från SPSM, vilka kan beställas på [tel: 020-232300](tel:020-232300). Alternativt kan man använda de kartor som eleven eventuellt har i ämnet geografi.

Bildbeskrivningar

Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

9

Bild på ett människohuvud i genomskärning. Bilden visar hjärna, ansikte med ansiktsmuskulatur, hals och ryggrad.

14

Långa rader av vita gravformade plakat har satts upp på en gräsplan. Alla plakat har samma röda text: 2000 people killed by arms everyday.

15

Foto på en nyfödd bebis med röd stickad tröja som ligger tryggt på sin mammas mage.

21

Två ståtliga träd binds samman av ett gemensamt rotsystem.

25

En svartklädd, demonliknande person iklädd lång cape och röda fladdrande vingar formar sina händer till klor och vrålar mot publiken.

29

Foto-kollage av tolv ungdomar på en solig sandstrand.

35

Två unga män med kort svart hår och stiliga kläder ler lyckligt mot varandra. Den ena är klädd i en röd kavaj och har ett blått band över bröstet. Den andra är klädd i en blå sidenkavaj och håller en blå kaptenshatt i ena handen.

36

Tecknad bild på en röd boj som flyter på vattenytan. Bojen sitter fast i en lina som leder till ett stort cementblock på havsbotten.

43

Tecknad bild på två stegar.

Stege 1: Texten "Arbete?" står på mittersta trappsteget och "Frihet?" på översta trappsteget.

Stege 2: Texten "Hälsa?" står på översta trappsteget.

46

Tecknad bild på två stegar.

Stege 1: Texten "Vara trogen" står på näst högsta trappsteget och "Kärleken före allt" på översta trappsteget.

Stege 2: Texten "Kärleken före allt" står på mittersta trappsteget och "Vara trogen" högst upp.

58

Vackert foto på en snötäckt bergskedja som reser sig över grantopparna i en dimhöljd dal.

62

Fyra personer har samlats i en bastklädd inhägnad för att utföra en ritual på en kvinna. Kvinnan, som sitter i sanden med armarna om sina knän, har bar överkropp och endast ett rött skyнке svept kring sina höfter. En vit tupp har placerats på hennes högra axel och en kvinna med gul- och orangefärgad klänning spottar ut en fontän av vatten mot hennes kropp.

63

Bild på en gul, äggformad figur med ett modersansikte mitt emellan två barnansikten.

70

Karta över Sapmi, en nation utan riksgränser som sträcker sig från mellersta Norge till mellersta Sverige, Finland och nuvarande norra Ryssland.

72

En oval trumma. Figurer och symboler är målade på trumskinet. Ovanpå trumman ligger en trumpinne gjord av snidat ben.

75

Abrahams släktträd.

Abraham fick många barn tillsammans med kvinnorna Sara och Hagar. Med Sara fick han barnen Rebecka och Isak. Isak blev stamfader för Israels folk. Med Hagar fick han barnen Omarah, Ismael, Al Saida Bent och Medadh. Ismael blev stamfader för muslimerna.

77

Bild som visar när de tre systerreligionerna uppstod, vem som anses ha grundat religionen och vilken deras heliga skrift är:

Judendom

- 1800 f Kr
- Abraham
- Tanach (Gamla testamentet)

Kristendom

- År 0 - Kristi födelse
- Jesus
- Nya testamentet

Islam

- 600 e Kr
- Muhammed
- Koranen

92

Karta som visar Abrahams resa från Ur vid Persiska viken mot staden Sikem (i nuvarande Israel) vid Medelhavet. Resan gick västerut över de nordligaste delarna av Arabiska halvön och passerade städer såsom Babylon och Haran.

93

Fullt med människor har samlats på ett torg för att fira. Platsen är upplyst av dekorativa ljusslingor och flera personer håller upp israeliska flaggor. En ung man håller fram en sammetsröd rulle (Tora) som en äldre dam böjer sig fram för att pussa.

111

Ljusstaken är lik ett träd, en stam med förgreningar, med plats för nio ljus. Från stammen går grenar som böjer sig i en båge, utåt och uppåt, fyra på var sida om stammen. Varje förgrening avslutas med en ljushållare. Alla nio ljus befinner sig på samma horisontella nivå, utom mittenljuset, "tjänaren", som står lite högre och rakt ovanpå ljusstakens stam.

111

En parad där en tjej utklädd till Judinnan Ester slår ilsket omkring sig med en vit handväska. Hon är klädd i vita kläder och är vitmålad i ansiktet. Utanpå den vita tröjan har hon en svart behå med vit spets. Människor tittar roat på henne.

112

En ung man med mörkt hår och blå munkjacka står framför en gammal gravsten. Han lägger en liten sten på gravstens ovansida, där en hel rad av stenar redan har placerats.

120

Texten JESUS är inristad på en björkstam. Under texten finns ett hjärta.

121

Graffiti inristad på en vägg någon gång mellan år 100-300 e.Kr. En man tillber en åsna upphängd på ett kors.

127

Karta över de områden och städer väster om Jordanfloden där Jesus sägs ha verkat (i nuvarande Israel med omnejd), här uppräknade från norr till söder:

Områden

- Galileen
- Samarien
- Judeen

Städer

- Nasaret
- Jeriko
- Jerusalem

129

Svartvitt foto på en stor folkmassa som promenerar fram längs en kullerstengata. Längst fram i bild går en kvinna med rakat huvud tillsammans med en soldat. Hon bär på ett litet barn i sin famn. Kvinnor, män och barn stirrar på henne.

130

Fullt med människor trängs längs en bred gata. Många bär på stora träkors och det ser varmt och ansträngande ut.

135

Kvinnor och barn i färgglada kläder har samlats till en gudstjänst. Kyrkan är vackert dekorerad och målad i ljusa pastellfärger.

138

Triangel med text i hörnen:

Gud – Fadern (högst upp)

Jesus – Sonen (vänstra hörnet)

Den heliga anden – Kraften (högra hörnet)

138

Staty fäst på en väggfasad som föreställer Gud fader, Sonen Jesus och den Helige Anden. Jesus och Gud fader sitter bredvid varandra. Jesus har en guldfärgad gloria runt sitt huvud och bär på ett guldfärgat kors. Gud fader har långt skägg och är klädd i en guldfärgad mantel. På huvudet har han en guldfärgad hatt formad som en trekant. Ovanför deras huvuden uppenbarar sig den helige Anden i form av en duva.

143

Cirkel i olika färger som beskriver olika perioder under det kyrkliga året:

Trettondagen – grön
Fastlagen (fastan) – lila
Påsk – blå
Gudstjänst – vit
Kristi himmelfärds dag – brun
Pingst – röd
Trefaldighetstiden – grön
Domsöndagen (kyrkoårets slut) – grön
Första advent (kyrkoårets början) – vit
Jul - vit

145

En nunna med glasögon, grått hår och vita kläder pysslar om en nyfödd bebis i en sjukhussal. I salen ligger flera andra bebisar i små genomskinliga vagnar och sover.

150

Diagram med olika förgreningar av den kristna tron. På 1000-talet delades kristendomen i katolska kyrkan och ortodoxa kyrkor. En annan förgrening är orientaliska kyrkor.

Protestantismen växte fram under 1500-talet. Protestantiska kyrkor förgrenade sig, förenklat beskrivet, på följande sätt:

Reformerta kyrkan

1800-talet: Svenska baptistsamfundet

1900-talet: Pingströrelsen

1980-talet: Troströrelsen

1997: Evangeliska frikyrkan (Helgelseförbundet, Fribaptistsamfundet, Örebromissionen)

Lutherska kyrkan

1500-talet: Svenska kyrkan

1800-talet: Missionskyrkan (som också har ett visst ursprung i den reformerta kyrkan)

Anglikanska kyrkan

1700-talet: Metodistkyrkan

1800-talet: Frälsningsarmén

156

En ortodox präst med yvigt grått skägg står framför en församlingsmedlem. Prästen är klädd i en gul mantel och har en guldfärgad huvudbonad. Den är stor och kupolformad. I handen håller han ett knippe gröna kvistar som symboliserar palmlöv.

160

En präst håller vatten över en babys huvud under ett dop. Bebisen, som är klädd i en fin vit dopklänning, ser ganska nöjd ut.

168

Bilden visar en rund svart cirkel, med vita fält. Det går inte att direkt utläsa att bilden föreställer något. Men, om man följer instruktionen nedan uppstår en optisk illusion. När man blundar och böjer huvudet framträder bilden som sammanslagen i synminnet. Många ser nog då en Jesus-figur.

173

Fullt med människor sitter framåtlutade och ber i en stor ljus sal.

175

Skymningsbild på templet i Salt Lake City som utgör stadens mittpunkt. Den praktfulla byggnaden har sex höga torn och är byggd av vit granit.

187

Karta som visar Islams utbredning.

Islams spridning vid Muhammeds död 632: De västra delarna av nuvarande Saudiarabien och Jemen samt sydost-spetsen av nuvarande Oman.

Erövrade områden 632-750: Södra Spanien, norra delarna av Afrika, nuvarande Saudiarabien, Irak, Jemen och Oman samt områdena runt Iran, Afghanistan och Pakistan.

196

Några pojkar med mörkt hår och vita skjortor tvättar sig i ansiktet inför bönestunden.

200

Foto på den enorma moskén i Mecka där massor av människor har samlats. De står vända mot Kaba, en fyrkantsformad svart byggnad som står mitt på gården i moskén.

205

Ett antal pojkar med mörkt hår och röda hattar ler busigt mot kameran. Alla är klädda i långa vita mantlar.

208

En hand tecknad i flera olika färger. Mitt i handen finns ett stort blått öga. På de tre mittersta fingrarna finns fiskar och blommor. På tummen och lillfingret finns endast snirkliga mönster.

214

Två kvinnor gör en beställning vid en disk där några män säljer Halal kött. Männerna är klädda i vita skjortor och blått förkläde.

221

Fullt med festklädda människor har samlats i en vacker lokal under en festival. Människorna står vända mot två gigantiskt dockor klädda i svartvita klänningar och med vackert dekorerade kronor på huvudet. Båda är kraftigt sminkade och håller ett spjut i handen.

226

Två hinduiska tecken målade på en väggfasad.

- AUM – en snirklig bokstav från sanskritalfabetet
- Svastikan – ett likarmat kors med en rund prick i varje hörna

232

En hemlös indisk man sitter på en gata och matar en ko.

234

Två unga män och tre barn är på väg till en lektion. Alla är barfota och är endast iklädda ett gult höftskynke.

237

Staty som föreställer en rad med tätt sittande människo- och djuransikten. I mitten finns Vishnu avbildad som en människa med blå hy, kungakrona och stora smycken.

242

Tusentals män och kvinnor i alla åldrar trängs på stranden intill en flod. En man håller ett lerkärl med vatten över sitt huvud.

249

Staty som föreställer gudinnan Kali. Hon har blå hy, kraftigt sminkade ögon och en blodfärgad uthängande tunga. Hon har en grön prick mellan ögonbrynen och ett öga avbildat i pannan.

254

En gammal man med gul turban, långt vitt skägg och glasögon sitter och läser ur en stor bok.

257

En munk med rakat huvud och orangefärgad kåpa sitter på en gräsplan och ber. Han ser lugn och samlad ut.

257

Karta som visar Buddhismens utbredning i Asien. Buddhismen uppstod i Nepal runt 300 f Kr och spreds därefter i östra Asien till bland annat:

Sri Lanka 250 f Kr

Kina omkring år 0

Södra Kambodja 100 e Kr

Korea 300-talet e Kr

Thailand 450 e Kr

Japan 500-talet e Kr (Zen, den rena skolan)

Vietnam 500 e Kr

Tibet 600 e Kr, lamaism

Burma 1300-talet e Kr

Kambodja 1400-talet

Laos 1400-talet e Kr

258

Bild som visar vilka hinduistiska tankar Buddha tog med sig till buddhismen och vilka han avvisade.

Han tog med sig: Samsara och Karma

Han avvisade: Brahman, Gudarna och Kast

262

Målning som föreställer helvetet. Djurliknande blå varelser härskar över människor på en eldhärjad platå. En otäck djävulsliknande figur sitter på en tron och övervakar det som sker. Nakna människor befinner sig i olika fasansfulla situationer. En person har en orm slingrad runt kroppen, en annan har spikats levande. Några är fastkedjade och andra ber för sitt liv.

265

Inplastad Buddha-figur med svart hår, markerade svarta ögonbryn, stora röda läppar och slutna ögon.

266

En munk med rakat hår och orange munkkåpa bugar sig på en grönmönstrad matta. Några ungdomar sitter bredvid honom och tittar på.

269

Tecken som ser ut att föreställa en man och en kvinna som skakar hand.

272

Kvinnor och män i alla åldrar sitter på golvet i ett buddhist-tempel och ber. De sitter vända mot fyra gigantiska Buddha-figurer i guld.

273

Kupolformad byggnad med följande ord skrivna längs fasaden (uppifrån och ned):

- Nirvana
- Den åttafaldiga vägen
- De fyra sanningarna
- Dharma eller Buddhas lära
- De tre juvelerna
- Lita på dharma – Buddhas lära

275

Två unga pojkar med rakat hår och orange munkkåpa står med varsin blombukett vid ett träd. Trädet har ett kraftigt rotsystem och mellan två grenar sticker ett Buddha-ansikte fram. Ansiktet har smyckats av blommor och en orange sjal.

288

En perfekt klippt trädgård där stenar och träd har placerats ut och där sand har krattats i form av vågor.

290

En munk lär ut kung fu till en grupp pojkar. Han gör ett smidigt utfall med båda armarna utsträckta och ser mycket fokuserad ut. Pojkarna står på en trappa med varsin trästav i handen. Alla är klädda i orange dräkt och har ett svart band om midjan.

298

En svartvit cirkel som symboliserar Yin och Yang. Den vänstra sidan är vit och den högra är svart. I den vita ytan finns en svart prick och i den svarta ytan finns en vit prick. Ytorna är formade som vågor som flyter ut i varandra. Där den vita blir större blir den svarta mindre och tvärtom.

299

Bild som visar hur De fem relationerna förhåller sig till varandra. Den som står till vänster är överordnad och den som står till höger är underordnad. Inom parentes står de plikter som hör samman med deras respektive roll:

1. fursten (godhet), undersåtar (lojalitet)
2. fadern (godhet), sonen (vördnad)
3. äldre broder (godhet), yngre broder (respekt)
4. mannen (godhet), hustrun (lydnad)
5. äldre vännen (godhet), yngre vännen (trofast aktning)

303

En religiös ceremoni pågår vid ett tempel inför publik. En ung man med orange kåpa och svart spetsig hatt sitter på knä framför en präst. Prästen, som är klädd i en lila kåpa och hög svart hatt, placerar sina händer på pojkens hals. Bakom pojken står en man klädd i svartprickig kåpa som böjer sig över pojken med händerna på hans huvud.

311

Cirkel med färger i tre olika lager. Mitten är röd och symboliserar Kärlek och människans innersta. Andra lagret är gult och symboliserar Skuggsida. Yttersta lagret är beige och symboliserar Fasad.

315

En kvinna med långt svart hår och röd klänning sitter i en stenring i skogen. Hon håller sina händer över en kittel och tittar med fokuserad blick in i kameran.

317

Halvcirkel med fyra lika stora delar som representerar olika delar av ett hus: kök, vardagsrum, sovrum, hall.

323

Två femuddiga stjärnor där spetsarna är sammanbundna med fem streck. Den övre stjärnan har spetsen uppåt och den undre stjärnan har spetsen nedåt.

324

En man med rakat hår och skägg kisar mot kameran. Han är klädd i lila kavaj och har ett silverhalsband i form av en stjärna runt halsen.

336

Silhuetten av en ensam kvinna som sitter under en stjärnklar natthimmel med en dator i sitt knä.

340

Två nakna dockor i naturlig storlek som föreställer Adam och Eva. Eva är smal och har långt mörkt hår. Adam är muskulös och har mörkt hår och skägg. De tittar kärleksfullt på varandra och Adam håller sin hand på Evas axel. De står vid foten av ett stort träd och är omgivna av berg och vita, näckrosliknande blommor.